

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 658/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. septembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpených Advokátskou kanceláriou GARANT PARTNER legal s. r. o., Einsteinova 21, Bratislava, konajúcou prostredníctvom advokáta a konateľa JUDr. Martina Dočára, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15 Co 48/2013-476 z 22. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského

súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 48/2013-476 z 22. januára 2014.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uvádzajú:

«Sťažovatelia sa návrhom zo dňa 15. 8. 2003 domáhali zaplatenia sumy 90.000,- Sk s príslušenstvom z titulu nároku z väd a z titulu náhrady škody. Po vykonanom dokazovaní rozhodol Okresný súd vo Zvolene tak, že žalovanému v rade 2) uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľom sumu 42.924,80 Sk s 13 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 23. 7. 2003 a trovy právneho zastúpenia v sume 63.406,- Sk.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 15 Co 93/2009-272 zo dňa 2. 6. 2009 rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. ...

Následne, dňa 22. 10. 2012 Okresný súd vo Zvolene návrh sťažovateľov rozsudkom sp. zn. 7 C 114/2003-442 v celom rozsahu zamietol.

Voči zamietavému rozsudku Okresného súdu vo Zvolene podali sťažovatelia odvolanie v časti rozsudku týkajúceho sa rozhodnutia o náhrade škody. Podstatou námietok sťažovateľov v podanom dovolaní zo dňa 22. 12. 2012 bola námietka svojvoľného posúdenia kľúčového dôkazu, a to či sťažovatelia vedeli alebo nevedeli o trase vybudovanej prípojky. Okresný súd vo Zvolene nesprávne vyložil tvrdenia sťažovateľov v zápisnici a dal im zjavne nesprávny význam (svojvôľa súdu pri hodnotení dôkazov, nepreskúmateľnosť rozhodnutia). To malo v ďalšom závažný dopad na posúdenie existencie predpokladov zodpovednosti za škodu žalovaných osôb (v neprospech sťažovateľov).

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 15 Co 48/2013-476 zo dňa 22. 1. 2014 rozhodnutie prvého potvrdil...

Dňa 14. 3. 2014 podal Sťažovateľ dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 48/2013-476 zo dňa 22. 1. 2014. Sťažovateľ prípustnosť svojho dovolania odvodil z ustanovenia § 237 písm. f) OSP a odôvodnil ho v súlade s § 241 ods. 2 písm. a) OSP, teda práve existenciou niektorej z väd uvedenej v § 237 OSP.

Sťažovateľ si je vedomý, že v súlade s prevažujúcou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR v poslednom období nie je nepreskúmateľnosť a nezrozumiteľnosť rozhodnutia (možné) považovať za vady subsumovateľné pod § 237 písm. f) OSP, teda nejde o vady, ktorými sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom. Avšak

z judikatúry Najvyššieho súdu vyplýva, že tento právny názor nie je ani samotným Najvyšším súdom celkom akceptovaný. Dokonca Ústavný súd SR nie je v tejto otázke jednotný, čo vyplýva z nálezu zo dňa 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012...

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd dovolanie Sťažovateľa uznesením sp. zn. 8 Cdo/278/2014 zo dňa 23. 9. 2015 odmietol pre jeho neprípustnosť...

Z dôvodov uvedených v bode I. druhej časti tejto sťažnosti bolo podané na Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 48/2013-476 zo dňa 22. 1. 2014. Samozrejme, základným cieľom dovolania je využitie tohto mimoriadneho opravného prostriedku k zrušeniu rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici. V súlade s ustálenou praxou Ústavného súdu SR je lehota na podanie sťažnosti zachovaná i vtedy, ak je využitý mimoriadny opravný prostriedok dovolania, pričom lehota na podanie sťažnosti začína plynúť dňom doručenia rozhodnutia súdu o dovolaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o dovolaní Sťažovateľa doručil Sťažovateľovi dňa 11. 12. 2015. ...

Za zásadný problém považujú sťažovatelia skutočnosť, že všeobecné súdy nevenovali dostatočnú pozornosť nároku na náhradu škody uplatňovanú sťažovateľmi. Podstatnou a určujúcou skutočnosťou pre rozhodnutie o náhrade škody malo byť zistenie, že sťažovatelia o zmene trasy vodovodnej prípojky mali mať vedomosť. Súd prvého a druhého stupňa ustálili, že sťažovatelia o tejto skutočnosti vedomosť mali, pričom odkazujú na výpoveď sťažovateľa v rade 1), ktorý tak mal údajne uviesť na pojednávaní dňa 11. 6. 2012. Okresný súd tvrdil: „sám prvý žalobca na pojednávaní dňa 11. 6. 2012 pri výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] tvrdil, že trasu, kadiaľ viedla vodovodná prípojka im ukázal druhý žalovaný a svedok im ukázal napúšťací a vypúšťací ventil“. Je potrebné uviesť, že Okresný súd vo Zvolene zjavne celkom nesprávne interpretoval znenie zápisnice a vyjadrenie sťažovateľa v rade 1). Okresný súd svojvoľne pozmenil zásadné tvrdenie a dôkaz zachytený v zápisnici, prezentoval ho inak a vytrhol ho z kontextu. Pre porovnanie stačí uviesť pôvodný text tvrdenia sťažovateľa v rade 1) zachytený v zápisnici: „s týmto druhým žalovaným sa dohodli na tom, ako bude vybudovaná vodovodná prípojka k chate. Keď nabitúce prišli na chatu, už bola vodovodná prípojka zabudovaná“. Sťažovatelia sa so žalovanými dohodli pred realizáciou prípojky na tom kade má viesť vodovodná prípojka.

Zo znenia nevyplýva, že žalovaní mali sťažovateľom ukázať novú, už nimi svojvoľne zmenenú trasu vodovodnej prípojky po jej realizácii.

Otázka vedomosti alebo nevedomosti sťažovateľov o skutočnej trase vodovodnej prípojky je základným pilierom na základe ktorého Okresný súd vo Zvolene a Krajský súd v Banskej Bystrici žalobu sťažovateľov o náhradu škody zamietol. Avšak tento záver súdu je učinенý v dôsledku svojvoľného vyhodnotenia dôkazu a nemá oporu v spise. Závery všeobecných súdov čo do otázky vedomosti resp. nevedomosti sťažovateľov o skutočnej trase vodovodnej prípojky považujeme za nepreskúmateľné. Je vysoko pravdepodobné, že správne vyhodnotenie predmetného dôkazu je spôsobilé zmeniť i výrok rozhodnutia o náhrade škody.

Krajský súd v Banskej Bystrici taktiež uvádza, že medzi vznikom škody a konaním žalovaných chýba príčinná súvislosť. Podľa názoru súdu nebolo preukázané porušenie právnej povinnosti (súd špecifikuje, že preto, lebo žalovaní neboli v čase pretrhnutia vodovodnej prípojky na stavbe, pretrhnutie nespôsobili a nedali na také konanie pokyn). Všeobecné súdy však opomínajú skutočnosť, že porušením právnej povinnosti je aj nekonanie resp. opomenutie konania. V tomto prípade došlo k nesplneniu prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 OZ zo strany žalovaných. Taktiež ide o porušenie povinnosti uloženej zákonom s cieľom predchádzania škodám na majetku, živote a zdraví. Minimálne je tu otázka spoluzodpovednosti.»

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a vydal tento nálezh:

„1. Základné právo sťažovateľov 1) [redacted] a 2) [redacted] na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 48/2013-476 zo dňa 22. 1. 2014 porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15 Co 48/2013-476 zo dňa 22. 1. 2014 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný uhradiť Sťažovateľom trovy právneho zastúpenia v sume 363,79 (t. j. za 2 úkony právnej služby a 2 x režijný paušál + DPH) na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovatelia odôvodňujú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že krajský súd v napadnutom rozsudku

- pochybil, pretože sa dostatočne nezaoberal ich podaným odvolaním,
- nesplnil požiadavky na riadne, vecne správne a dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, keď zvolil zjednodušené odôvodnenie,

a preto považujú aj napadnutý rozsudok krajského súdu za arbitrárny a nepresvedčivý, teda za taký, ktorý nespĺňa atribúty spravodlivého súdneho rozhodnutia a je nepreskúmateľný.

Obsah sťažnosti sťažovateľov možno považovať za takmer identický s obsahom ich odvolania z 12. decembra 2012 podaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen (ďalej len

„okresný súd“) č. k. 7 C 114/2003-442 z 22. októbra 2012, ktorým tento súd zamietol žalobu sťažovateľov a následne postúpeného krajskému súdu ako súdu odvolaciemu na rozhodnutie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

K sťažovateľmi namietanej arbitrárnosti a neodôvodnenosti napadnutého rozsudku krajského súdu ústavný súd poznamenáva, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

V súvislosti s námietkou sťažovateľov ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadné oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci

samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

V podstatnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu č. k. 15 Co 48/2013-476 z 22. januára 2014, ktorým tento súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 114/2003-

442 z 22. októbra 2012 v časti, ktorou okresný súd zamietol žalobu o zaplatenie sumy 2 987,45 € istiny a príslušenstva, sa okrem iného uvádza:

„Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal rozsudok prvostupňového súdu v rozsahu danom ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil rozsudok v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je správne vo svojom výroku a odvolací súd sa stotožňuje aj s jeho odôvodnením.

Podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vzhľadom na námietky navrhovateľov uvedené v odvolaní odvolací súd považuje za potrebné doplniť a zdôrazniť niektoré skutočnosti vo vzťahu k námietkam navrhovateľov. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutia v tejto veci, v ktorých vyslovil právne názory a zároveň usmernil prvostupňový súd. Zároveň odvolací súd poukazuje na skutočnosť vo vzťahu k označeným odporcom v danom konaní, kedy z priebehu doterajšieho konania je zjavné, že konanie vo vzťahu k pôvodne označenému odporcovi... bolo už právoplatne skončené a zamietajúci výrok sa už tohto subjektu nemôže týkať...

Predmetom odvolania tak zostáva namietaná suma a náhrada škody za škodu, ktorá vznikla v súvislosti s pretrhnutím vodovodnej prípojky, ako aj následné terénne úpravy.

Z rozhodnutia prvostupňového súdu vyplýva, že aplikoval správne ustanovenie § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka a skúmal aj predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu. Dospel k záveru, že nebolo preukázané, že by odporca porušil právnu povinnosť, teda jeden z predpokladov upravených v § 420 Občianskeho zákonníka a následne nemal preukázanú ani príčinnú súvislosť medzi konaním odporcu a vznikom škody.

Navrhovatelia namietajú arbitrárnosť rozhodnutia, zjednodušené odôvodnenie, v čom vidia nepreskúmateľnosť daného rozhodnutia.

Odvolací súd poukazuje na znenie ust. § 157 ods. 2 O. s. p., z ktorého vyplýva, že v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za

preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, a ako vec správne posúdil...

Vzhľadom na námietky navrhovateľov odvolací súd považuje na zdôraznenie správnosti daného rozhodnutia doplniť skutočnosti, ktoré mali vplyv na konanie v celej veci, a na ktoré už odvolací súd upozornil vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach. Z hľadiska uzatvárania zmlúv je potrebné, aby účastníci vstupujúci do takého vzťahu odstránili všetko, čo by neskôr mohlo viesť k vzniku rozporov alebo nejasností. ...

Prvostupňový súd má nepochybne zistené, že došlo k uzavretiu ústnych zmlúv, medzi iným aj zmluvy o vybudovaní vodovodnej prípojky. Nebolo preukázané, že by si účastníci dohodli aj následné terénne úpravy. Terénne úpravy, ktoré sú predmetom návrhu na začatie konania sú však uplatňované ako náhrada škody, ako to správne uviedol aj prvostupňový súd.

Navrhovatelia v odvolaní tvrdia, že odporca porušil viaceré povinnosti a za rozhodujúcu skutočnosť považujú to, že zmluvu uzavreli s odporcom ako podnikateľom. Odvolací súd však dodáva, že táto skutočnosť nebola ničím preukázaná. Navrhovatelia pôvodne žalovali spoločnosť [REDAKOVANÉ] a tvrdili, že s týmto odporcom uzavreli ústne dohodu. Na základe námietok pôvodne žalovaného odporcu, že s ním nebola uzavretá žiadna zmluva, navrhovatelia navrhli vstup [REDAKOVANÉ] do konania...“

K vykonanému dokazovaniu a k súvisiacim námietkam sťažovateľov krajský súd ďalej zaujal toto stanovisko:

„Z vykonaného dokazovania nevyplývalo nič iné, ani to, že by navrhovatelia akýmkoľvek spôsobom namietali postup odporcu II. vo vzťahu k vykonávaniu daných prác, či fakturovaniu ceny. Z ničoho nevyplýva, že by navrhovatelia sa domáhali riadneho vyfakturovania dodaných prác. Nenamietajú to ani vo svojom liste zo dňa 27. 01. 2003, ani listom zo dňa 09. 05. 2003. Navrhovatelia nepredložili ani doklad o tom, že vôbec došlo k vyplateniu sumy 180 000, - Sk odporcovi. Táto skutočnosť vyplývala zo zhodnej výpovede účastníkov. I napriek tejto sume navrhovatelia zrejme netrvali na vydaní aspoň jednoduchého potvrdenia o zaplatení tak vysokej čiastky. ...

Z vykonaného dokazovania je nesporne preukázané, že ku škode u navrhovateľov došlo, pretože po terénnych úpravách, ktoré vykonávali navrhovatelia, došlo k pretrhnutiu

vodovodnej prípojky bagristom. Odporca pri tejto činnosti prítomný nebol. Navrhovatelia v konaní na námietku odporcu ani nedoložili, o aký rozsah terénnych úprav išlo, či tieto boli v súlade so stavebným zákonom. Odvolací súd len na okraj poznamenáva, že pokiaľ došlo k podstatnému rozsahu terénnych úprav, v zmysle § 71 zák. č. 50/1976 zb. (Stavebný zákon), pre terénne úpravy, ktorými sa podstatným spôsobom mení vzhľad prostredia alebo odtokové pomery, vyžaduje sa povolenie stavebného úradu. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, či bolo potrebné v danom prípade rozhodnutie stavebného úradu a v akom rozsahu boli tieto terénne úpravy vykonávané. Z hľadiska zodpovednosti odporcu však nejde o relevantnú a rozhodujúcu skutočnosť, ktorá by mohla byť významná v prípade spoluviny.

Z vykonaného dokazovania je nesporné, že navrhovatelia nenamietali vadu konania, ktorá by spočívala v tom, že dielo – vodovodná prípojka nebola vyhotovená podľa dohody, teda, že nevedie po vopred dohodnutej trase. Z dokazovania vyplynulo aj to, že navrhovatelia mali vedomosť o priebehu danej trasy ako je vyššie konštatované a ako k tomu dospel aj prvostupňový súd. Navrhovatelia namietali len to, kto im trasu uloženej vodovodnej prípojky ukázal. Pokiaľ by aj porušil odporca povinnosť uloženia vodovodnej prípojky, navrhovatelia mali vedomosť, kde sa nachádza. Pokiaľ došlo k jej pretrhnutiu, a to pri bagrovaní, prípadné porušenie povinnosti odporcu nie je v príčinnej súvislosti so vzniknutou škodou, pretože ju odporca nespôsobil. Príčinou vzniku škody bolo konanie bagristu, resp. neupozornenie na to, že na pozemku sa nachádza vodovodná prípojka a v ktorých miestach. S danou skutočnosťou úzko súvisí aj skutočnosť, v akej hĺbke bola vodovodná prípojka uložená a prečo terénne úpravy boli vykonávané aj v takejto hĺbke. Námietka uvedená v odvolaní o tom, že neboli informovaní o existencii vodovodnej prípojky a jej trase – nie je dôvodná, pretože to vyplynulo z pojednávania pred prvostupňovým súdom dňa 11. 06. 2012. Príčinou vzniku škody bolo v danom prípade bolo vyššie uvedené konanie pri terénnych úpravách. Škoda v danom prípade nebola spôsobená priamo protiprávnym konaním odporcu, keďže prípadné nesprávne položenie vodovodnej prípojky nesmerovalo ku vzniku škody. K príčinnej súvislosti treba dodať, že v postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná, sama je následkom niečoho a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je priamosť pôsobenia príčiny na

následok, pri ktorej príčina priamo, bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný. Nestačí, ak je iba sprostredkovaný.

Navrhovatelia poukazujú na § 9 zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý v tom čase platil. Citované ustanovenie upravuje informačnú povinnosť, v zmysle ktorého predávajúci je povinný riadne informovať spotrebiteľa o vlastnostiach predávaných výrobkov alebo charaktere poskytovaných služieb, o spôsobe použitia a údržbe výrobku a o nebezpečenstve, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho použitia alebo údržby, ako aj o riziku súvisiacom s poskytovanou službou. V zmysle § 2 ods. 1 písm. b) pre účely tohto zákona sa pod predávajúcim rozumie podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi predáva výrobky alebo poskytuje služby.

Odvolací súd danú námietku nepovažuje za dôvodnú, pretože v konaní bolo preukázané, že odporca danú službu nevykonával ako podnikateľ, a preto sa na neho daný zákon, ani citované ustanovenie nevzťahuje. To isté platí o použití § 29 zák. č. 455/1991 Zb. Pokiaľ ide o zákon č. 442/2002 Z. z. navrhovatelia neuvádzajú konkrétne porušenie citovaného zákona. Pokiaľ poukazujú na porušenie vyhl. č. 154/1978 Zb., odvolací súd dodáva, že táto bola zrušená dňom 01. 11. 2002, teda ju na daný vzťah nemožno aplikovať.

Za potrebné považuje odvolací súd doplniť, že vybudovanie vodovodnej prípojky z hľadiska Stavebného zákona predstavuje vybudovanie drobnej stavby, ktorú je potrebné ohlásiť, čo sa v danom prípade stalo, pričom stavebný úrad vyjadril svoj súhlas s danou stavbou. Súčasťou ohlásenia takejto stavby býva aj situačný náčrt. Nevybudovanie drobnej stavby v súlade s predloženým náčrtom môže mať za následok udelenie pokuty stavebníkovi. Z dokazovania nevyplývalo, že by navrhovatelia trvali na tom, aby prípojka bola vybudovaná v zmysle nákresu, ktorý bol predložený stavebnému úradu. Pokiaľ by totiž navrhovatelia túto vadu reklamovali včas v zmysle § 645 Občianskeho zákonníka, išlo by zjavne o reklamáciu dôvodnú, ale keď došlo k zmene trasy vodovodnej prípojky, navrhovatelia o tejto zmene vedeli a mohli dať správny pokyn pri terénnych úpravách pracovníkovi bagra. Aj keď navrhovateľ nevybudoval vodovodnú prípojku v súlade s pôvodnou dohodou účastníkov o jej umiestení, navrhovatelia nenamietali novú trasu a vedeli o nej. Preto odporca nemohol porušiť právnu povinnosť, ktorá v danom prípade mohla vyplývať len zo zmluvy uzavretej s navrhovateľmi.

Odvolačí súd preto rozhodnutie okresného súdu v napadnutej časti potvrdil.“

Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 250/09).

Ústavný súd preto preskúmal aj rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 114/2003-442 z 22. októbra 2012, ktorým tento súd zamietol žalobu sťažovateľov o zaplatenie sumy 2 987,45 € s príslušenstvom, s prihliadnutím na povahu kľúčových námietok sťažovateľov. V tejto súvislosti poukazuje na podstatnú časť jeho odôvodnenia, v ktorom sa uvádza:

„Vykonaným dokazovaním súd zistil, že predmetom sporu je náhrada sumy 10199,80,- Sk z titulu zľavy za odstránenie väd za nekvalitne vykonané práce, ďalej suma 26 299,- Sk za práce na vodovodnej prípojke a 6 426,- Sk z titulu nákladov na záverečné terénne úpravy (žalovaná v 1. rade spoločnosť [REDAKOVANÉ] a žalovaný v 2. rade [REDAKOVANÉ], pozn.). Účastníci konania na pojednávaní nepopreli, že medzi nimi došlo na jar roku 2002 k uzavretiu ústnej dohody, predmetom ktorej bolo vybudovanie kúpeľne... Taktiež predmetom dohody bolo vybudovanie vodovodnej prípojky od centrálnej prípojky do chalupy. Terénne úpravy pôvodne dohodnuté neboli. Práce prevzali žalobcovia začiatkom septembra 2002 a za takto vykonané práce druhému žalovanému zaplatili 180 000,- Sk. Listom zo dňa 27. 1. 2003 a 9. 5. 2003 upozornili druhého žalovaného na chyby a nedorobky na stavbe a žiadali ich odstrániť...“

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalobcovia si uplatnili nárok z titulu väd za nekvalitne vybudovanú kúpeľňu vo vnútri chaty. Išlo o vytvorenie novej kúpeľne s príslušenstvom. Tieto práce súd posudzoval podľa § 652 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, pričom v zmysle § 655 ods. 1 Občianskeho zákonníka mali žalobcovia právo na bezplatné odstránenie väd, ktoré bol žalovaný povinný odstrániť“

v dohodnutej dobe. Ako potvrdili účastníci konania na pojednávaní, nedošlo medzi nimi k dohode, že vady treba odstrániť, ani k termínu, dokedy sa má tak uskutočniť, keďže žalovaný na upozornenia žalobcovi písomné a telefonické nereagoval. Pokiaľ žalovaný vady neodstránil, mali žalobcovia právo na zrušenie zmluvy, alebo na primerané zníženie ceny opravy.

Žalobcovia si uplatnili sumu 10 199,80,- Sk ako hodnotu práce na odstránenie vád, za ktoré zodpovedá druhý žalovaný a to z titulu vád, ktoré vznikli po prasknutí trúbky v stene. Súd mal preukázané, že za škodu, ktorá im takto vznikla, im bolo vyplatené poistné vo výške 13 740,- Sk. V konaní ďalej nebolo preukázané, že by žalobcovia v súvislosti s týmto nárokom dôsledne trvali na odstránení vady, taktiež z toho titulu od zmluvy neodstúpili, ani si neuplatnili zníženie ceny opravy, alebo o úpravy u žalobcu pred podaním žaloby. Takto mal súd preukázané, že za škodnú udalosť z titulu poškodenia vodovodného potrubia im bolo vyplatené poistné, iný nárok si neuplatnili. Okrem toho aj podľa záveru znalca nebolo možné posúdiť, či zo strany žalovaného boli práce vykonané tak nekvalitne, ako to namietali žalobcovia, nakoľko túto skutočnosť nepotvrdilo ani nariadené znalecké dokazovanie, a nepotvrdili to, resp. nevedeli sa ku kvalite prác vyjadriť ani žalobcom navrhnutí svedkovia. Práce vykonané druhým žalovaným na prestavbe a modernizácii chaty boli žalobcom odstránené a nahradené novými stavebnými prácami okrem prác na príslušenstve a to prípojke vody a kanalizácie a z toho dôvodu nemohol ani znalec posúdiť kvalitu stavebných prác. Súd preto návrh žalobcov v tejto časti zamietol...

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu sú porušenie právnej povinnosti, existencia škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a zavinenie. Súd sa preto zaoberal skúmaním, či v danom prípade boli splnené tieto základné predpoklady. Ako zistil z výpovedí žalobcov, uplatnili si náhradu za stavebné práce, ktoré bolo potrebné vykonať po poškodení vodovodnej prípojky, nakoľko došlo k jej pretrhnutiu, musela sa vybudovať nová a následne vykonať terénne úpravy, za ktoré žiadali žalobcovia zaplatiť sumu 6 426,- Sk. Porušenie právnej povinnosti zo strany druhého videli žalobcovia v tom, že žalovaný nevybudoval prípojku v súlade s nákresom, ktorý bol súčasťou žiadosti o povolenie vybudovania prípojky a preto došlo k jej roztrhnutiu.

Žalovaný aj svedok [REDAKOVANÉ] na pojednávaní tvrdili, že žalobcovia boli prítomní pri vybudovaní pôvodnej prípojky, videli teda, kadiaľ vedie, boli pri odovzdávaní prác. Sám prvý žalobca na pojednávaní dňa 11. 6. 2012 pri výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] tvrdil, že trasu, kadiaľ viedla vodovodná prípojka im ukázal druhý žalovaný a svedok im ukázal napúšťací a vypúšťací ventil. Aj keď spochybnil výpoveď svedka, nepoprel, že o trase, kade vedie vodovodné potrubie, vedel. Žalovaný nebol prítomný pri prácach, pri ktorých došlo k roztrhnutiu vodovodnej prípojky, ani na tieto práce nedal pokyn. Nebolo tak preukázané, že by porušil právnu povinnosť, ani nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a vznikom škody a nebolo preukázané ani jeho zavinenie. Keďže neboli preukázané základné predpoklady pre vznik škody, súd žalobu voči druhému žalovanému aj v tejto časti uplatneného nároku zamietol. Keďže nevznikol žalobcom nárok na náhradu škody za vodovodnú prípojku, nemohol im následne vzniknúť nárok ani na náhradu škody za terénne úpravy, ktoré boli vykonané po vybudovaní, alebo oprave vodovodnej prípojky.“

Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd zastáva názor, že napadnutý rozsudok krajského súdu nie je arbitrárny a nepresvedčivý, keďže právne závery v ňom uvedené nie sú v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval závery krajského súdu. Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd sa vyrovnal so všetkými okolnosťami, ktoré majú pre vec podstatný význam a ktoré dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Do odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol postup, akým dospel k tomuto rozhodnutiu, pričom dopĺňujúco a v prehľadnom slede zásadne objasnil všetky otázky právnej kvalifikácie priebehu udalostí medzi účastníkmi konania (v súvislosti s dokazovaním podrobne analyzoval aplikáciu § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k danej veci) a zdôraznil dôvody nestotožnenia sa s námietkami sťažovateľov uplatnenými v rámci dokazovania. Krajský súd sa vyrovnal s námietkami sťažovateľov, ktorí sa domáhali nimi zastávanej aplikácie a interpretácie osobitných právnych predpisov pri posudzovaní faktického stavu [zákon o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb. v znení neskorších predpisov, zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 442/2002 Zb. o verejných vodovodoch

a verejných kanalizáciách v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva lesného a vodného hospodárstva Slovenskej socialistickej republiky č. 154/1978 Zb. v kontexte dôvodov jej zrušenia, a teda neplatnosti a neúčinnosti vo vzťahu k danej veci], a v odôvodnení podrobne objasnil, z akej aplikácie uvedených právnych predpisov vychádza, resp. prečo niektoré z nich na dané vzťahy a v danej veci nemožno aplikovať. V nadväznosti na námietky sťažovateľov ústavný súd tiež pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkom konania (m. m. I. ÚS 241/07).

Ústavný súd s odkazom na svoju stabilnú judikatúru napokon uvádza, že postup a rozhodnutie súdu, ktoré vychádzajú z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy, nemožno hodnotiť ako porušovanie základných práv a slobôd (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Za porušenie základného práva pritom nemožno považovať neúspech v konaní. Inak povedané, obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, preto nie je možné považovať nevyhovenie návrhu v konaní pred všeobecným súdom za porušenie tohto práva (I. ÚS 3/97).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. septembra 2016